

Warszawa, 7 listopada 2020 r.

prof. dr hab. Bartosz Molik
Wydział Rehabilitacji,
Akademia Wychowania Fizycznego
Józefa Piłsudskiego w Warszawie

RECENZJA

Rozprawy doktorskiej mgr Rafała Wilka

„Sport osób z niepełnosprawnością ruchową w Polsce (1952-2016)”

1. Oryginalność problematyki

Problematyka związana z charakterystyką sportu osób z niepełnosprawnościami wydaje się zagadnieniem niezwykle ważnym. Nie podlega wątpliwości, że Doktorant podjął się trudnego zadania opisu specyfiki sportu osób z niepełnosprawnościami, skupiając się na tradycji, historii, a także ewolucji i rozwoju. Doktorant potwierdził dobrą znajomość opisywanego problemu pracy.

2. Struktura pracy

Rozprawa liczy 257 strony tekstu, zawiera 7 rycin, 40 tabel oraz 95 fotografii. Dodatkowo Autor wprowadził indeks nazwisk oraz indeks miejscowości, ułatwiający korzystanie z pracy. Praca podzielona została na 5 zasadniczych rozdziałów, które rozpoczynają kilkunastuściowy wstęp oraz kończą kilkunastuściowe zakończenie. Niestety, w mojej opinii, struktura pracy nie odpowiada standardom pracy naukowej. W pracy brak jest wprowadzenia do problemu badawczego. Brak jest celu pracy oraz pytań badawczych, opisu metody badań (poszukiwań i weryfikacji uzyskanych informacji), dyskusji oraz wniosków wynikających z poszukiwań. Mam wrażenie, że pięć rozdziałów stanowi część główną pracy – wyniki poszukiwań. Nie wiadomo natomiast co jest właściwym problemem pracy.

3. Dojrzałość koncepcji, sformułowanie problemu pracy, jasność stawianych celów oraz pytań badawczych

Walorem pracy jest próba przeprowadzenia dokładnej analizy specyfiki sportu osób z niepełnosprawnościami w okresie ostatnich kilkudziesięciu lat. Autor wykorzystał zarówno archiwalne jak i najnowsze pozycje piśmiennictwa polsk- i anglojęzycznego. Doktorant potwierdza, że posiada bogatą wiedzę na temat prezentowanego przez siebie problemu.

Zasadniczą uwagą do wstępu pracy jest jednak zbyt skromny opis właściwego problemu badawczego, którego zamierza się podjąć Doktorant w części głównej. Autor przedstawił motywy podjęcia badań związanych ze sportem osób z niepełnosprawnościami. Nie skoncentrował się jednak na podkreśleniu dlaczego podejmuje się opisu sformułowanego przez siebie problemu. Autor nie zaprezentował dotychczasowych osiągnięć badaczy, podkreślając chociażby ograniczenia ich badań, wątpliwości i kontrowersje, a także wskazane przez nich rekomendacje do dalszych poszukiwań naukowych.

Doktorant nie określił co jest celem pracy. Nie zaprezentowano pytań badawczych. Wskazane jest opracowanie oddzielnego rozdziału pracy „Cel pracy i pytania badawcze”.

4. Poprawność doboru materiału i metod badawczych

Doktorant nie opisał zastosowanej metody badawczej. Nie ma jasności jak realizowane były badania polegające na poszukiwaniu i weryfikacji poszczególnych pozycji literatury. Dość pobieżnie zostało to opisane we wstępie pracy. Proponuję wprowadzenie rozdziału „Metoda badań”, w którym Doktorant dokładnie opíše metodologię realizowanych przez siebie badań.

5. Wyniki – część główna pracy

Doktorant część główną pracy zawarł w pięciu rozdziałach. W pierwszym rozdziale przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące historii sportu osób z niepełnosprawnościami w Polsce i na świecie, rozwoju sportu na przykładzie wybranych 7 krajów. Warto przy opisywaniu faktów historycznych opierać się na materiałach źródłowych, zamiast korzystać z podręczników i monografii polskich autorów. Z kolei wątpliwości budzi opis siedmiu krajów, który w zdecydowanej większości oparto na źródłach internetowych. Praca naukowa o charakterze faktograficznym wymaga odniesienia się do rzetelnych materiałów źródłowych. Dodatkowo Doktorant wykorzystał w pracy kilkadziesiąt cennych fotografii. Nie mam pewności czy Autor uzyskał zgody na ich wykorzystanie.

Drugi rozdział poświęcono genezie i prawno-organizacyjnemu aspektowi sportu niepełnosprawnych. Opisano w nim również czołowe kluby sportowe w Polsce, kadre trenersko-instruktorską, bazę sportową oraz dostępną opiekę lekarską.

Z kolei w rozdziale trzecim opisano początki rozwoju ruchu paraolimpijskiego w Polsce, następnie opisano kolejne igrzyska paraolimpijskie, a także sukcesy polskich zawodników. Sugerowałbym przeniesienie rozbudowanych tabel z opisem medalistów igrzysk paraolimpijskich do załącznika.

Czwarty rozdział poświęcono opisowi ewolucji organizacji zawodów sportowych, a także opisowi zawodów w wybranych dyscyplinach sportowych w Polsce. Nie wiem dlaczego Autor skupiał się w opisie zawodów na okresie 1998-2004 r.

Ostatni rozdział poświęcono pionierom sportu niepełnosprawnych w Polsce i zagranicą, jak również opisowi najlepszych sportowców polskich i zagranicznych. W tym przypadku również wskazane jest posługiwanie się rzetelnymi faktami z piśmiennictwa zamiast źródłami pochodzącymi z internetu.

Czytając rozdziały mam wrażenie, że można było ułożyć je w nieco inny sposób. W szczególności dotyczy to czterech pierwszych rozdziałów. Być może warto jest skupić się na rozwoju i historii sportu osób z niepełnosprawnościami na świecie (rozdział 1) a następnie w Polsce (rozdział 2), pozostawiając opis działaczy i zawodników w rozdziale 3.

6. Dyskusja (omówienie wyników i dyskusja)

W pracy nie uwzględniono dyskusji. Aczkolwiek Doktorant opracował sześciostronicowe zakończenie, które ma formę podsumowania. Ze względu na brak celów oraz pytań badawczych, nie odniesiono się do nich. Nie podjęto również próby dyskusji z literaturą ani nie dokonano interpretacji uzyskanych wyników.

7. Poprawność sformułowanych wniosków

W pracy nie sformułowano wniosków. Wskazane jest opracowanie rozdziału pracy „Wnioski”.

8. Dobór i wykorzystanie materiału źródłowego

Bibliografię podzielono na źródła archiwalne, drukowane, źródła internetowe, relacje ustne, publikacje zwarte, artykuły w czasopismach, a także prace niepublikowane.

Niestety ale wiele pozycji piśmiennictwa jest źle opisanych. Brak dat publikacji, czy numerów stron artykułów lub rozdziałów, numerów tomów. Opis, iż wykorzystywano chociażby publikacje z Postępów Rehabilitacji z lat 1998-1999 jest niewystarczający. Ten rozdział wymaga gruntownego uzupełnienia.

9. Poprawność językowa, terminologiczna i formalna pracy

Rozprawa pod względem redakcyjnym została przygotowana starannie. Została również napisana poprawnie językowo. Wprowadzenie opisu skrótów porządkuje treść pracy.

Recenzent nie dostrzegł istotnych błędów terminologicznych zawartych w tekście pracy.

10. Podsumowanie

Podsumowując, stwierdzam że rozprawa doktorska mgr Rafała Wilka „*Sport osób z niepełnosprawnością ruchową w Polsce (1952-2016)*”, ma bardzo wiele uchybień, które nie pozwalają na tym etapie na pozytywne przyjęcie pracy.

Bardzo doceniam dotychczasowy wkład Doktoranta w opracowanie rozprawy. Z pewnością opracowanie tak bogatego materiału było sprawą niełatwą i czasochłonną. Warto również podkreślić, iż Pan mgr Rafał Wilk potwierdził bardzo dobrą znajomość opisywanej przez siebie problematyki. Jednakże, rozprawa wymaga dokonania gruntownych zmian, które pozwolą spełnić wymogi rozprawy doktorskiej.

Wobec tego zalecam dokonanie niezbędnych korekt, które pozwolą na przyjęcie rozprawy doktorskiej. W związku z tym, nie mogę poprzeć wniosku o przyjęcie rozprawy doktorskiej mgr Rafała Wilka „*Sport osób z niepełnosprawnością ruchową w Polsce (1952-2016)*” i dopuszczenia jej do publicznej obrony. Wnioskuje o korektę pracy.

